

Česká republika 2004>06

Rámec podpory Společenství

„ZÁSADY TVORBY INDIKÁTORŮ PRO MONITORING A EVALUACI“

**Ministerstvo pro místní rozvoj
Odbor Rámce podpory Společenství
Evaluační jednotka strukturálních fondů**

březen 2006
uveřejněno na www.strukturalni-fondy.cz

vytvořeno v rámci projektu „10/05 Podpora zpracování indikátorů NDP/NSRR a OP pro programové období 2007-13“ hrazeného z prostředků technické pomoci dle opatření 5.2 „Technická pomoc CSF“ SROP

„Zásady tvorby indikátorů pro monitoring a evaluaci“

navazuje na:

- a) metodický dokument EK – DG pro Regionální Politiku, tj. Draft Working Paper on Indicators for Monitoring and Evaluation ze dne 23. ledna 2006;
- b) na Metodiku pro přípravu programových dokumentů pro období 2007-2013 Ministerstva pro Místní rozvoj z února 2007;
- c) metodický dokument EK – DG pro Regionální Politiku, tj. Návrh implementačního nařízení EK ke strukturálním fondům ze dne 15. února 2006

a klade si za cíl:

- a) poskytnout zpracovatelům operačních programů a Národního strategického referenčního rámce návod pro využívání indikátorů při tvorbě programů, při jejich monitorování a evaluaci;
- b) uvést praktické příklady pro užití indikátorů.

Obsah

A. Indikátorový kontrolní mechanismus operačních programů	3
Vysvětlení pojmů	4
B. Zásady výběru indikátorů	7
C. Koherence mezi indikátory použitými v NRP/NSRR/OP	11
D. Příklady nasazení indik. při tvorbě OP, monitorování a evaluaci	12
E. Hlavní („core“) indikátory pro SF/FS	15
Úloha hlavních („core“) indikátorů	15
Hlavní („core“) indikátory pro SF(ERDF)/FS (Seznam EK)	16
Hlavní („core“) indikátory pro SF(ESF) (přístup EK)	18
F. Přílohy	19
Kontrolní seznam indik. podle typů určených pro OP (Seznam EK)	19
Kontrolní seznam indik. podle typů určených pro NSRR (Sezn. EK)	20
Kategorizace pomoci ze SF pro období 2007–13 (Materiál EK)	21

A. Indikátorový mechanismus NRPS/OP

Indikátorová soustava OP a NSRR je tvořena pro účely efektivního řízení distribuce finančních prostředků strukturálních fondů. Hlavními uživateli jsou, jak manažeři programů, tak pracovníci monitoringu a evaluace. Správně nastavený systém umožní měřit jak jednotlivé programy a projekty dosahují očekávané výsledky.

Ve fázích okamžitého rozhodování se kontrolují dosažené hodnoty indikátorů výstupů a výsledků.

Pro potřeby okamžitého rozhodování ze strany Evropské komise je také nezbytné zdůraznit úlohu hlavních („core“) indikátorů. Podle materiálu EK z ledna 2006 (Annex I) je seznam hlavních indikátorů EK de facto obligatorní. Tyto indikátory vyjadřují priority Společenství a musí být proto začleněny do každého operačního programu. Ukládá se také, že musí být sledovány v ročních monitorovacích zprávách a agregovány až do úrovně NSRR.

Pro podložení rozhodnutí dlouhodobého charakteru jsou však indikátory dopadu. Časový odstup od poskytnutí pomoci a složitost při spojování přínosu (dopadu) pomoci s činností přímých beneficiantů ztěžují získání údajů indikátorů dopadu tak snadno a spolehlivě jako je tomu u indikátorů výstupů a výsledků. Je proto potřebné rozhodnout v průběhu plánovacího procesu, které indikátory (jejich číselné hodnoty) budou získávány přímo z monitorování a které bude nutno zabezpečit (generovat, odvodit, propočítat, odhadnout) až při evaluaci.

Výše uvedené pojetí však nijak nebrání tomu, aby tvůrci OP pro interní potřeby nevyužili podrobnější škálu s tím, že si potřebné indikátory vyberou a nastaví z národního číselníku.

Vytváření struktury indikátorového systému pro programovací období 2007-13 je vždy symbiosou dvou postupů:

1. ***postupu shora dolů*** - veškerá pomoc je plánována v kontextu k definovanému globálnímu cíli, který určuje základní strategii podpory, a který je současně východiskem pro stanovení specifických cílů a v rámci specifických cílů je rozpracován do opatření;
2. ***postupu zdola nahoru*** - opatření realizují implementační struktury (agentury, organizace, instituce veřejné správy), které s použitím zdrojů produkují výstupy realizovaných opatření. Jsou důležitým prvkem monitoringu z hlediska sledování směru konkrétního použití uskutečněných výdajů.

Tyto výstupy přinášejí přímým příjemcům financovaných akcí určité výsledky. Je nutno sledovat, jaké efekty přinesly finančně podpořené a realizované aktivity např. jednotlivým osobám či organizacím (počet nově vzniklých pracovních míst, počet úspěšných účastníků školení, počet MSP zapojených do klastrových iniciativ apod.).

Na vyšším stupni se kumulativní účinky výsledků projevují v dopadech, které překračují rámec bezprostředních měřitelných účinků pomoci na přímé příjemce a z kterých lze odvodit míru úspěšnosti nebo selhání příslušné podpory. Charakter těchto dopadů je kvantifikovaným odrazem globálního cíle OP.

Základní struktura připravovaného indikátorového systému se odvíjí od třech úrovní jeho využití:

1. **využití pro charakteristiku sociálně ekonomického prostředí**, ve kterém jsou realizovány cíle (tuto úlohu plní kategorie kontextových indikátorů, jejichž volba vychází především z výsledků vstupní sociálně ekonomické analýzy);
2. **využití pro monitorovací funkce**, kde hlavní úloha připadá na indikátory výstupů, kterými jsou sledovány aktivity realizované jednotlivými opatřeními a dále na indikátory výsledků u těch opatření, kde je možno průběžně hodnotit důsledky realizovaných intervencí na chování, kapacitu nebo výkonnost příjemců SF.

Použití indikátorů dopadu při monitoringu je omezené, protože účinek řady realizovaných aktivit se projevuje až s velkým časovým odstupem. Rovněž je třeba brát v úvahu, že syntetický charakter indikátorů dopadu zpravidla neumožňuje přiřadit efekty z konkrétních aktivit realizované v jednotlivých opatřeních k změnám sociálně ekonomické reality. Základním instrumentem řízení průběhu programových aktivit jsou proto indikátory výsledku. Jsou páteří indikátorové soustavy a jejich změny (vývojové tendence a přírůstky) slouží programovým manažerům k hodnocení dosažených výsledků ještě v rámci daného programového cyklu.

3. **využití pro evaluační funkce**, do kterého vstupují všechny indikátory, z kterých lze odvodit úspěšnost programu, a které umožňují v kvantifikované podobě stanovit, jak byly splněny stanovené programové cíle. Nejdůležitějším nástrojem pro evaluaci jsou indikátory dopadu, které slouží pro hodnocení za delší časový úsek a které mohou být základem pro přijímáním strategických rozhodnutí. Hodnocení intervencí však v různých případech zaměření evaluačních studií potřebuje různé druhy indikátorových vstupů.

V programovém cyklu 2007 až 2013 je kladen ze strany Evropské komise velký důraz na úspornost a přehlednost indikátorového systému a maximální propojení indikátorů na střednědobé a dlouhodobé strategické cíle.

Dalším žádoucím hlediskem volby indikátorů je konzistence s hlavními cíli politiky EU v oblasti strukturální pomoci, zejména konzistence s koncepcí udržitelného rozvoje, se záměry Lisabonské strategie a politikou EU v oblasti zaměstnanosti. Pro naplnění těchto metodických principů připravila Evropská komise kategorizaci oblastí intervence v programovém období 2007 až 2013 (viz. přílohy k tomuto materiálu).

Vysvětlení pojmů

Pro období 2007-2013 doporučila Evropská komise pro tvorbu indikátorového systému tuto základní strukturu indikátorů, a to pro různé úrovně programovacích dokumentů:

Účel	Úroveň	Typ indikátoru
Sociálně ekonomická analýza		Kontextu
Strategie operačního programu	Program	dopadu (nebo výsledku) hlavní
	Priority	výsledku (nebo dopadu), výstupu (v případě potřeby), hlavní
	všechny úrovně	finanční indikátory
	dle potřeby	horizontální témata

Pojem „Indikátor“ (pojem „indikátor má stejný význam jako jeho překlad do ČJ-„ukazatel“)

Pro účely programování, monitorování a evaluace lze pojem „indikátor“ chápat jako způsob měření:

- daného cíle,
- mobilizovaných zdrojů,
- dosaženého efektu,
- kvality programu (projektu),
- kontextových proměnných.

Indikátory kontextové

Zabezpečují kvantifikovanou informaci o sociální, ekonomické a ekologické situaci a mohou identifikovat potřeby v určitém čase. Charakterizují sociální a ekonomické prostředí, ve kterém se budou program realizovat a intervence ze strukturálních fondů čerpat. Jedná se o kvantifikovaná východiska pro analýzy ex-ante, průběžné a ex-post. Vyjadřují pomocí prezentace tendencí hlavních makroekonomických indikátorů a pomocí komparací pozice ČR s průměry EU sociálně ekonomický rámec, v kterém jsou uskutečňovány programové cíle.

Indikátory programové

Indikátory programové mají přímý vztah k poskytování pomoci a souvisejícím efektům. Patří mezi ně:

- **Zdrojové indikátory** informují o finančních zdrojích alokovaných pro každou úroveň pomoci, tj. předem alokované/rozpočtované prostředky na intervenci/program.
- **Finanční indikátory** se používají pro periodické (zpravidla roční) monitorování vývoje závazků a plateb určených z fondů pro jednotlivé operace a pro jejich měření nebo programování ve vztahu k oprávněným nákladům.
- **Indikátory výstupu** charakterizují činnost. Podávají informace o výstupech jednotlivých akcí/projektů v rámci operačního programu (kvantifikace na úrovni opatření). Jsou zpravidla vyjadřovány ve fyzikálních nebo peněžních jednotkách (jako například: délka postavených železničních tratí, počet finančně podpořených firem).
- **Indikátory výsledku** mají vazbu na bezprostřední - přímý a okamžitý přínos daného programu. Zabezpečují například informaci o změnách v chování, změnách výrobních kapacit, nebo vývoji produkce u příjemců pomoci. Indikátory (podle svého charakteru) charakterizují jevy, které lze vyjadřovat spíše v naturálních (fyzikálních) jednotkách (např. snížení jízdní doby, počet úspěšných účastníků kursů, vývoj počtu dopravních nehod), nebo v peněžních jednotkách (např. vliv na zdroje soukromého sektoru, snížení dopravních nákladů apod.). Indikátory měřící výsledek pomoci (intervencí) jsou důležitým podkladem pro řízení operačního programu po celou dobu jeho implementace. EK proto doporučuje věnovat značné úsilí vysoké kvalitě těchto indikátorů.

- **Indikátory dopadu** informují o souvislostech, které překračují rámec okamžitých účinků. Pomocí indikátorů dopadu se měří plnění rozhodujících cílů operačního programu. Tato skupina indikátorů je rovněž důležitá pro přijímání strategických rozhodnutí (např. revize operačního programu).

Lze rozlišit dva typy indikátorů dopadu:

- **Indikátory specifických dopadů** charakterizují přínosy, které se sice projevují až po určitém časovém intervalu, ale které jsou přesto bezprostředně spojeny s konkrétní realizovanou akcí a s přímým beneficiantem
  - **Indikátory globálních dopadů** charakterizují dlouhodobé přínosy v sociálně ekonomickém prostředí a široce ovlivňující obyvatelstvo.
- **Indikátory horizontálních témat** - slouží k měření vlivu programu na horizontální témata. Indikátory horizontálních témat netvoří samostatný systém, ale jsou zakomponovány do implementační strategie OP.

Hlavní („Core“) indikátory

Rozhodující úlohu při tvorbě programů mají hlavní indikátory, které mají klíčový význam pro kontrolu prováděnou orgány EK. Tyto indikátory jsou uvedeny v požadavcích Evropské komise - materiál „Draft Working Paper on Indicators for Monitoring and Evaluation“. Podle tohoto materiálu z ledna 2006 (Annex I) je seznam hlavních indikátorů EK de facto obligatorní. Tyto indikátory vyjadřují priority Společenství a musí být proto začleněny do každého operačního programu, musí být sledovány v ročních monitorovacích zprávách a agregovány až do úrovně NSRR.

Hlavní indikátory lze proto považovat za rozhodující při tvorbě programových dokumentů a zejména při kontrole plnění předpokládaných cílů. Hlavní indikátory tvoří „de facto“ vrchol indikátorové struktury. To zjednodušuje práci na OP, může být základem monitorovacího systému na úrovni OP i na úrovni NSRR.

Toto pojetí nijak nebrání tomu, aby na úrovni NSRR nebyly národní priority vyjádřeny dalšími indikátory (které budou rovněž patřit na vrchol indikátorové struktury), a aby tvůrci programů pro své vlastní interní potřeby nevyužili ještě podrobnější indikátorovou škálu s tím, že si potřebné indikátory vyberou a nastaví z číselníku indikátorů. Doporučuje se však zachovávat určitou míru střídmosti!

B. Zásady výběru indikátorů

Indikátory měří, jaký je vytýčený cíl, jaké jsou výsledky realizace, kvalita a kontext programu či projektu. Kvantifikace indikátoru je číselnou informací, která je nezbytná při přípravě programu, při hodnocení jeho realizace a v příslušném rozhodovacím procesu.

Každý indikátor musí splňovat řadu předpokladů, zejména kriteria objektivity a nezávislosti a věrohodnosti údajů. Informace o sledovaných jevech musí být přitom poskytována pravidelně. Zjišťování číselných hodnot, nutných pro kvantifikaci indikátorů, by mělo navazovat na oficiální informační systémy, zejména informační systém státní statistiky a je žádoucí, aby většina indikátorů byla metodicky harmonizovaná s metodologií EU. Soubory indikátorů jsou zpravidla systémově uspořádané podle věcného obsahu a současně jsou strukturovány podle úlohy, kterou mají v programovacím procesu, resp. podle účinku při poskytování pomoci.

V rámci tvorby systému indikátorů je třeba zhodnotit všechny požadované vlastnosti navrženého indikátoru, jako např. vypovídací schopnost, adekvace k danému sociálnímu a ekonomickému jevu, relevance jeho nasazení pro účely daného programu, citlivost, dostupnost příslušných údajů za sledovaný region a náklady na jeho zjišťování.

Významným cílem při tvorbě systému je dosažení proporcionality, tj. přiměřeného a rovnovážného pokrytí mezi prioritami a opatřeními (také mezi operačními programy). *Příkladem mohou být indikátory dopadu, které mají pokrývat pouze priority, které představují velký objem intervence.* Upřednostňována je také kvalita indikátorů před jejich počtem a také další významné vlastnosti indikátorů, jako je např. logická spojitost, míra pokrytí a užitečnost.

Oproti indikátorovému systému pro programovací období 2004-06 budou indikátory operačních programů SF tvořeny odlišným způsobem. Hlavní změnou je skutečnost, že zpracovatel indikátory netvoří, ale vybírá z „Národního číselníku indikátorů“, který obsahuje již po technické a metodické stránce upravené indikátory, s jasnou definicí, měřením, a kódováním. V případě, že tvůrce operačního programu nenalezne vhodný indikátor pro použití, tak předloží vlastní návrh na rozšíření číselníku, který zašle koordinátorovi na národní úrovni. V návrhu bude uveden název, definice a způsob měření. Národní koordinátor indikátor zformuje, prověří, zda-li již podobný není zařazen, přiřadí kód a nový indikátor vloží do číselníku. Takto zformovaný, upravený a prověřený indikátor může být následně zařazen tvůrcem do OP. Indikátory, které nebudou zařazeny do číselníku nemohou být v rámci indikátorové sestavy používány.

Pro posuzování relevance indikátorů z hlediska hodnocení úspěšnosti realizovaných aktivit jsou důležitá především níže uvedená hlediska.

Věcný záběr zvolených indikátorů

S ohledem na to, že formulace programových cílů je koncentrována na relativně úzký okruh priorit, je třeba, aby i ***věcný záběr zvolených indikátorů vyjadřoval jen tu část sociálně ekonomické reality, na kterou jsou zacíleny programové aktivity.*** Řešení tohoto problému nemusí být snadné zejména u těch cílů, které mají vícerozměrný charakter a nejsou vyjádřitelné nějakým komplexním indikátorem a kde je třeba zvažovat, které hlavní aspekty účinků jsou v centru pozornosti přepokládaných opatření.

Jestliže bude specifickým cílem zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků (MSP), pak efekt podpory konkurenceschopnosti tohoto segmentu je možno hodnotit celou řadou možných indikátorů, např.: objemem tržeb MSP, objemem vytvořené přidané hodnoty, podílem MSP na tvorbě HDP, objemem exportu MSP, úrovní produktivity práce odvozené z tržeb nebo z dosaženého objemu přidané hodnoty, indikátory HI- TECH produkce v sektoru MSP, podílem HI -TECH výrobků v celkové produkci MSP nebo analogickým podílem v dosaženém exportu.

Konkrétní volba vhodného indikátoru v tomto případě musí být posuzována především s ohledem na charakter předpokládaných aktivit, vypovídací vlastnosti indikátoru, ale také s ohledem na stav disponibilních informačních zdrojů.

Přiřazení indikátorů cílům operačních programů

Přiřazení jednotlivých indikátorů dopadu k programovým cílům je nezbytné ve fázi tvorby operačního programu a ex ante hodnocení jako prostředek kvantifikace očekávaného přínosu zamýšlených aktivit a ve fázi průběžného a konečného hodnocení jako prostředek hodnocení úspěšnosti programu. Ve všech fázích (ex-ante hodnocení, průběžné i ex-post hodnocení) je třeba počítat s tím, že analytické vyhodnocení každého indikátoru se neobejde bez dalších doprovodných informací, zejména informací, které obohacují poznání chování indikátoru a mohou vysvětlit příčiny jeho pozitivního či negativního vývoje. Takové informace lze často odvodit z desagregace příslušného indikátoru, např. z odvětvové desagregace, z regionálního rozložení, u osob (např. dlouhodobě nezaměstnaných) z rozložení podle věku, pohlaví, vzdělání, profesní skupiny apod.

Vyplyvá z toho, že při volbě vhodného indikátoru je účelné preferovat indikátor, kde existující informační zdroje umožňují takovou desagregaci.

Charakteristickým příkladem indikátoru dopadu, který má ***vhodné desagregační vlastnosti***, je indikátor produktivity práce v průmyslu, který na jedné straně je možno chápat jako dobrou syntetickou míru efektů, které plynou z intervencí podporujících konkurenceschopnost průmyslových podniků a na druhé straně lze např. z desagregace tohoto indikátore podle průmyslových odvětví, podle velikostních kategorií průmyslových podniků, podle jejich institucionální klasifikace a podle regionalizace podle krajů odvodit, kde byly tyto intervence úspěšné či méně úspěšné a co bylo příčinou pozitivního či negativního vývoje tohoto indikátoru.

Podobné vhodné desagregační vlastnosti má většina indikátorů vyjadřujících situaci na trhu práce: míra nezaměstnanosti, míry ekonomické aktivity obyvatelstva, míry zaměstnanosti, údaje o úrovni mezd.

Příkladem méně vhodné volby indikátoru dopadu je často navrhovaný indikátor „Devizové příjmy z cestovního ruchu“, který je používán jako syntetická míra turistické atraktivnosti území a její vývoj má úzký vztah k úspěšnosti opatření podporujících cestovní ruch v ČR. Tato vypovídací schopnost skutečně platí pro celostátní úroveň, při regionalizaci tohoto indikátore však narazíme na problém, že bankovní informační systém, z kterého jsou získávány tyto údaje, neumožňuje věrohodně klíčovat devizové prostředky podle krajů a pro hodnocení výsledků podpory cestovního ruchu na úrovni regionů je třeba hledat jiný typ indikátoru.

Analytická využitelnost indikátorů

Při volbě indikátorů je třeba přihlížet i k jejich analytické využitelnosti. Přitom je zapotřebí brát v úvahu, že samotné hodnocení časových změn zejména při hodnocení

krátkodobých tendencí založené na jednotlivých indikátorech za ČR umožňuje posoudit významnost těchto změn pouze z krátkodobého hlediska. Hodnocení změn v čase je proto nutno doplnit hodnocením struktury podle odvětví, podle regionů různé úrovně, podle demografických charakteristik, apod.

K hodnocení konvergenčních tendencí ekonomické a sociální situace České republiky, k porovnávání konkurence schopnosti ČR a k posuzování dosažené ekonomické výkonnosti a sociální úrovně ČR je třeba využívat komparací s úrovní ve vyspělých státech. Přitom za základ je nutno brát porovnávání s průměrem zemí EU 25. Současně je však žádoucí porovnávat situaci v ČR s úrovní vyspělejších zemí např. EU 15, nebo zeměmi Eurozóny, případně s jiným vyspělými zeměmi světa.

Příkladem pro *hodnocení změn v čase* mohou být indikátory charakterizující ochranu životního prostředí. Například u indikátoru „Emise znečišťujících látek za určité časové období připadajících na jednotku plochy území“ je vhodné hodnotit kromě vyjádření v tisíci tunách za rok na km², také změny (zlepšení nebo zhoršení) za rok nebo delší časové období v %, případně proti referenčnímu roku, což v tomto případě může být rok 1990.

Příkladem pro *využívání analýzy struktury* je například hodnocení odvětvové struktury jednotlivých regionů a posuzování vlivu této struktury na ekonomickou výkonnost regionů, charakterizovanou například vytvořeným regionálním HDP. Jiným příkladem této analýzy může být posuzování vývoje nezaměstnanosti podle pohlaví, věku, vzdělání, podle délky nezaměstnanosti apod.

Pro komparaci regionů je možno považovat za vhodné porovnávání situace daného regionu s celostátním průměrem nebo se sousedními regiony, případně měření regionálních disparit pomocí variačního koeficientu vybraného indikátoru.

Při využívání mezinárodního porovnávání je možno za základ považovat porovnávání HDP na obyvatele (v PPS) s průměrem za členské země EU 25 (kritérium přístupu k strukturálním fondům), nebo porovnávání diferenciací nezaměstnanosti za regiony NUTS 2 se situací v členských zemích EU, v zemích Eurozóny a s kandidátskými zeměmi. Jiným takovým příkladem pro komparace v rámci EU mohou být indikátory: Počet patentových žádostí na 1 mil obyvatel, nebo Počet priznaných patentů na 1 mil obyvatel.

U indikátorů které mají syntetičtější charakter *je vhodné využívat několik analytických přístupů ve vzájemné kombinaci*. Příkladem může být hodnocení vývoje HDP z hlediska změn v čase (dynamika), z hlediska vlivu a změn odvětvové struktury tvorby HDP v čase (dynamika a podíly jednotlivých odvětví ekonomiky) a z hlediska porovnávání s vývojem v zemích EU 25 nebo EU 15, případně porovnávání úrovně HDP na obyvatele (v PPS) s úrovní dosahovanou v jiných zemích EU nebo s průměrem členských zemí EU.

Nastavení systému indikátorů vychází z potřeb programování, monitorování a hodnocení. Indikátory musí vyjadřovat kvantifikované cíle a umožňovat měření pokroku NRP/NSRR/OP.

Účelem systému indikátorů je měření plnění celkových cílů pomocí indikátorů, které umožňují monitorovat realizaci programu a hodnotit jeho výkonnost vzhledem ke stanoveným cílům. Kvalita systému indikátorů závisí na jednoznačném pochopení logiky intervence (programu) a důslednosti při jeho tvorbě.

Indikátory měří, jaký je vytýčený cíl, výsledky realizace, kvalita a kontext programu či projektu. Kvantifikace indikátoru je číselnou informací, která je nezbytná při přípravě programu, při hodnocení jeho realizace a v příslušném rozhodovacím procesu. Každý indikátor musí splňovat řadu předpokladů, zejména kritéria objektivity a nezávislosti a věrohodnosti údajů.

Pro kvantifikaci indikátorů kontextu je rozhodující hledisko zobrazení prostředí, které tvoří sociálně ekonomický rámec prioritních oblastí, jež se stanou předmětem intervenčního působení programu. Jestliže je např. cíl stanoven jako „snížení mezery proti úrovni vyspělých států“, bude počáteční a cílová hodnota nejlépe vyjádřena indikátorem, jehož počáteční hodnota bude nastavena například jako:

- a. relace k průměru EU 25 resp. EU 15; (pro stanovení náročnějších cílů se doporučuje využívat relaci k EU 15, nebo k vybraným vysoce rozvinutým zemím;
- b. úroveň diferenciaci mezi členskými zeměmi EU nebo jejich regiony;
- c. v regionálním měřítku ve formě relace k průměru ČR;
- d. úroveň diferenciaci daného indikátore mezi regiony ČR;
- e. podíl na odvětvové nebo regionální struktuře

Pro kvantifikaci indikátorů výsledku a dopadu je vždy hlavním hlediskem vyjádření „úrovně zlepšení“ proti výchozí úrovni. Půjde tedy především o to, jak pro potřeby evaluace programu kvantifikovat:

- a. absolutní přírůstek;
- b. tempo růstu
- c. změnu relativních indikátorů v procentních bodech;
- d. dosažení stanoveného cíle z výchozí úrovně v absolutním vyjádření
- e. dosažení stanoveného cíle z výchozí úrovně v %

Formální vlastnosti indikátorů

Informace o sledovaných jevech musí být přitom poskytována pravidelně. Zjišťování číselných hodnot, nutných pro kvantifikaci indikátorů, by mělo navazovat na oficiální informační systémy, zejména informační systém státní statistiky a je žádoucí, aby většina indikátorů byla metodicky harmonizovaná s metodologií EU. Soubory indikátorů jsou zpravidla systémově uspořádané podle věcného obsahu a současně jsou strukturovány podle úlohy, kterou mají v programovacím procesu, resp. podle účinku při poskytování pomoci.

V rámci tvorby systému indikátorů je třeba zhodnotit všechny požadované vlastnosti navrženého indikátoru, jako např. vypovídací schopnost, adekvace k danému sociálnímu a ekonomickému jevu, relevance jeho nasazení pro účely daného programu, citlivost, dostupnost příslušných údajů za sledovaný region; a náklady na jeho zjišťování.

Ke každému indikátoru musí být minimálně přiřazeny uvedené ***základní identifikační charakteristiky***, jako např.:

- přesný název a definice;
- způsob měření respektive měrná jednotka;
- zdroje informací a periodicita zjišťování;

a rovněž tam, kde je to relevantní:

- výchozí hodnota;
- kvantifikovaný cíl;
- nastavení indikátoru (např. strukturalizace indikátoru podle pohlaví, nebo jiných třídících hledisek, měření změn v čase, postupné naplňování kvantifikovaného cíle, způsoby porovnávání).

C. Koherence mezi indikátory použitými v NRP/NSRR/OP

Pro soustavu programů v ČR (a pro používání indikátorů) by měla platit zásada hierarchického přístupu k indikátorům s tím, že:

1. vrchol soustavy indikátorů tvoří indikátory hlavní, které vyjadřují priority Společenství a indikátory NSRR/NRP, které navazují na priority Společenství a specifikují priority ČR;
2. nižší úrovně soustavy tvoří indikátory Operačních programů celostátního i regionálního charakteru, které budou:
  - a) rozvádět priority Společenství a priority ČR (vazba na indikátory hlavní a indikátory NSRR/NRP);
  - b) charakterizovat specifické priority OP.

Hierarchický přístup k indikátorům lépe zabezpečí vazbu shora-dolů a zdola-nahoru (top-down a bottom-up) mezi indikátory (zejména identickými) použitými v různých typech programů a de facto zabezpečí vazbu mezi prioritami.

Cílenou snahou koordinace tvorby indikátorů je vzájemná provázanost mezi operačními programy a NSRR/NRP respektive mezi kvantifikovanými indikátory použitými v uvedených dokumentech tak, aby bylo jednodušší s celým systémem pracovat, agregovat data a docílovat provázanosti různých dílčích intervenčních vlivů. **Zejména při tvorbě celorepublikového číselníku indikátorů je důležitá součinnost tvůrců OP s koordinátory NSRR/NRP.** U rozhodujících indikátorů, kvantifikujících výchozí a cílové hodnoty je nutné zabezpečit jejich rozložení cestou top-down (shora-dolů) a při monitoringu jejich přímou agregovatelnost (nebo alespoň skladebnost) cestou bottom-up (zdola-nahoru).

Základní sestava indikátorů charakterizující priority Společenství (hlavní indikátory) nebo priority NSRR/NRP je závazná, přičemž tvůrce OP nebude vlastní indikátory vymýšlet, ale bude z číselníku indikátorů vybírat podle věcné příslušnosti. Obdobný princip by měl platit i ve vztahu mezi indikátory OP, indikátory navazujících Opatření a indikátory projektů.

Z metodických pokynů Evropské komise (z ledna 2006) vyplývá, že pro období 2007-2013 je vyžadována méně složitá skladba indikátorů a snížení jejich počtu. Pro různé úrovně programovacích dokumentů jsou vyžadovány níže uvedené typy indikátorů:

Účel	Úroveň	Typ	Dokument
Sociálně ek. analýza		Kontextu	NSRR Operační program
Strategie operačního programu	Program	Dopadu nebo výsledku Hlavní	NSRR a NRP Operační program
	Priority	Výsledku nebo dopadu (v případě potřeby výstupu) Hlavní	NSRR a NRP Operační program
	Opatření	Výstupu nebo výsledku (v případě potřeby) Hlavní	Prováděcí dokument
	Projekty	Výstupu Hlavní	Prováděcí dokument
	všechny úrovně	Finanční indikátory	Operační program a Prováděcí dokument
	dle relevance	Horizontální témata	Operační program a Prováděcí dokument

D. Příklady volby indikátorů pro tvorbu OP a pro zajištění monitorování a evaluace

Indikátory, jejichž názvy jsou vtištěny **tučně**, jsou hlavní („core“) indikátory

Charakter intervence	Cílové skupiny	Indikátory		
		Výstupu	Výsledku	Dopadu
<p><u>Podpora výzkumu a vývoje podnikatelských subjektů:</u></p> <p>Podpora V a V, technologií a inovací, zejména v MSP</p> <p>Podpora spolupráce výzkumných a vzdělávacích institucí s podnikatelským sektorem</p>	<p>Firmy, které získaly finanční podporu na projekty V a V a nákup technologií</p> <p>Instituce výzkumu</p> <p>Vysoké školy</p>	<p>Počet podpořených projektů</p> <p>Počet podpořených firem</p> <p>Počet společných projektů V a V firem a výzkumných institucí</p>	<p>Přírůstek výdajů na VaV a technologie indukované podpořenými podniky</p> <p>Počet nově vytvořených pracovních míst ve výzkumu</p> <p>Počet nových nebo inovovaných výrobků uvedených na trh podporovanými firmami</p>	<p>Přírůstek výdajů na V a V</p> <p>v podnikatelském sektoru</p> <p>Tržby v high-tech sektoru zpracovatelského průmyslu</p> <p>Počet přihlášených patentů</p>

Charakter intervence	Cílové skupiny	Indikátory		
		Výstupu	Výsledku	Dopadu
<p><u>Rozvoj dalšího profesního vzdělávání:</u></p> <p>Zvýšení odborné a pedagogické způsobilosti lektorů, učitelů a řídicích pracovníků ve sféře dalšího profesního vzdělávání</p> <p>Vytvoření podmínek pro systém ověřování kvalifikací získaných v systému dalšího profesního vzdělávání</p>	<p>Orgány státní správy</p> <p>Vzdělávací a poradenské instituce</p> <p>Profesní sdružení</p> <p>Neziskové organizace poskytující další profesní vzdělávání</p>	<p>Počet podpořených projektů</p> <p>Počet podpořených osob poskytujících vzdělávací služby nebo podporujících poskytování těchto služeb</p> <p>Počet podpořených organizací</p> <p>Počet podpořených projektů</p>	<p>Počet nově vzniklých nebo inovovaných vzdělávacích kurzů</p> <p>Počet vzdělávacích institucí podílejících se na dalším profesním vzdělávání</p> <p>Počet podpořených studentů v programech dalšího profesního vzdělávání</p> <p>Počet účastníků kurzů</p>	<p>Počet absolventů kursů v programech dalšího profesního vzdělávání</p> <p>Podíl studujících v programech dalšího vzdělávání na celkové zaměstnanosti</p>

Charakter intervence	Cílové skupiny	Indikátory		
		Výstupu	Výsledku	Dopadu
<p><u>Podpora MSP:</u></p> <p>Podpora podmínek MSP pro přístup ke kapitálu při financování nových investic</p> <p>Podpora přístupu MSP k rizikovému kapitálu</p> <p>Podpora dostupnosti odborných informací a poradenských služeb</p> <p>Podpora projektů vedoucích ke zvyšování konkurenceschopnosti</p>	<p>Podnikatelé vstupující do podnikání</p> <p>Malé podniky s kratší historií s omezeným přístupem k finančním zdrojům</p> <p>MSP využívající poradenské a informační služby poskyt. specializovanými institucemi</p> <p>MSP s inovačním projektem</p>	<p>Počet podpořených projektů</p> <p>Počet firem využívajících rizikový kapitál</p> <p>Počet nově založených firem</p> <p>Počet vzniklých spin-off firem</p> <p>Počet vzniklých inkubátorů</p>	<p>Počet nově vytvořených pracovních míst podpořených firem</p> <p>Počet nově vzniklých firem, z toho MSP</p>	<p>Přírůstek tržeb (resp. přidané hodnoty) MSP</p> <p>Přírůstek produktivity práce MSP (z tržeb nebo přidané hodnoty)</p>

Charakter intervence	Cílové skupiny	Indikátory		
		Výstupu	Výsledku	Dopadu
<p><u>Ochrana životního prostředí:</u></p> <p>Změna klimatu</p> <p>Nakládání s odpadními vodami</p> <p>Výroba energie z obnovitelných zdrojů</p> <p>Podpora využívání šetrných technologií při spalování</p> <p>Podpora snižování emisí těžkých organických látek</p>	<p>Orgány veřejné správy</p> <p>Firmy, které získaly finanční podporu na projekty</p> <p>Firmy (vlastníci, správci, provozovatelé) které získaly finanční podporu na projekty příp. nákup technologií</p>	Počet podpořených projektů	Snížení skleníkových emisí (CO₂ ekv. a kt)	Snížení celkové emise skleníkových plynů: - dle ekvivalentu CO ₂ - dle Kjótského protok.
		Počet podpořených projektů Výstavba (rekonstrukce) kanalizací a čistíren odpadních vod	ČOV pro veřejnou spotřebu a komunální čistírny odpadních vod: - počet čistíren ke konci roku - kapacita čistíren v tisících m ³ za den	Zvýšení počtu obyvatelů připojených na kanalizaci Zvýšení podílu čištěných odpadních vod
		Počet projektů Výstavba nových kapacit podle zdrojů (vítr, voda, biomasa apod.)	Zvýšení kapacit pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů (MWh)	Zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů na celkové výrobě energie
		Počet projektů na likvidaci pevných odpadů	Objem zpracovaného komunálního odpadu	Využitý komunální odpad na celkové produkci komunálních odpadů v % Využitý komunální odpad na obyvatele v kg za rok
		Počet podpořených projektů	Snížení emisí relevantních znečišťujících látek v daném území Snížení emisí skleníkových plynů (CO₂)	Zlepšení kvality ovad- uší (imisi zátěže v místě realiz. projektu) Snížení rozlohy území s překročenými imisními limity Zlepšení zdravotní ho- stavu obyvatelstva

Charakter intervence	Cílové skupiny	Indikátory		
		Výstupu	Výsledku	Dopadu
<p><u>Rozvoj měst</u></p> <p>Regenerace vzhledu města a životního prostředí</p>	<p>Orgány veřejné správy</p> <p>Firmy, které získaly finanční podporu na projekty</p>	Počet podpořených projektů	<p>Výměra nově zalesněných ploch veřejné zeleně v ha</p> <p>Délka vybudovaných nebo rekonstr. dopravních komunikací v km</p> <p>Délka separovaných cyklistic. stezek v km</p> <p>Podíl počtu spojů veřejné linkové dopravy provozovaných v režimu závazku veřejné služby</p>	<p>Zvýšení počtu návštěvníků města</p> <p>Snížení počtu nehod v % v silničním provozu, při kterých došlo ke zranění nebo usmrcení osob</p> <p>Zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva</p> <p>Zvýšení počtu obyvatel přistěhovalých do města</p>

Charakter intervence	Cílové skupiny	Indikátory		
		Výstupu	Výsledku	Dopadu
<p><u>Zlepšení dostupnosti dopravy</u></p> <p>Modernizace a rozvoj dopravní infrastruktury celostátního významu</p> <p>Podpora rozvoje multimodální dopravy</p> <p>Podpora rozvoje veřejných dopravně-logistických center</p>	Orgány státní správy (Ředitelství silnic a dálnic)	Délka rekonstruovaných (nových) silnic I.třídy v km	Hodnota úspory času vyjádřena v EUR (přínos nových a rekonstruovaných silnic pro cestující a nákladní dopravu)	Snížení míry nehodovosti na dotčených úsecích
		Počet silničních obchvatů měst		
		Počet odstraněných dopravně problematických míst		
		Počet podpořených projektů		
		Počet podpořených projektů	Přírůstek přepravních jednotek na dotčených veřejných dopravně-logistických centrech	Přírůstek přepravy ekologicky šetrnými druhy dopravy
		Počet nových (modernizovaných) veřejných dopravně-logistických center	Počet nových nebo inovovaných technologií uvedených na trh podpor. firmami	

E. Hlavní („core“) indikátory pro FS/SF

Programy v sobě zpravidla zahrnují velký počet indikátorů, které zobrazují širokou škálu potřeb uživatelů a široký rozsah pomoci. Evropská komise sice potřebuje dostatek informací, ale svou pozornost soustřeďuje na omezený soubor hlavních indikátorů. Podle materiálu EK z ledna 2006 (Annex I) je *seznam hlavních indikátorů de facto obligatorní* (vyjadřují priority Společenství) *a musejí být proto začleněny do každého operačního programu*.

Komise ukládá se, že tyto indikátory musejí být sledovány v ročních monitorovacích zprávách a agregovány až do úrovně NSRR. Tato kategorie indikátorů je charakteristická tím, že jejich prostřednictvím je možné porovnávat (popř. agregovat) údaje napříč operačními programy (prioritami/opatřeními). (Seznam těchto indikátorů je uveden v příloze).

Z logiky věci vyplývá, že pro monitoring a z hlediska Bruselu pro „checking“ dosahovaných výsledků v porovnání s předpokládanými efekty, tvoří hlavní indikátory vrchol indikátorové pyramidy.

Lze rozlišit dva typy těchto indikátorů:

Specifické hlavní indikátory pro daný program

Při tvorbě programu je zapotřebí popsat cíl každé priority a kvantifikovat očekávané výsledky. Monitorování programu by se proto mělo zaměřit především na dosahování těchto cílů a výsledků. Mezi těmito indikátory by měly hrát významnou roli hlavní („core“) prvky, orientované na očekávané změny. Současně mohou tyto hlavní indikátory plnit i další funkci. Když budou **odvozeny z koncepcí EU, jako např. Lisabonská agenda, budou charakterizovat příspěvek strukturálních fondů k realizaci této politiky.**

Společné minimum hlavních („core“) indikátorů

Jedná se o indikátory, které lze kvantifikovat v naturálních (fyzikálních) nebo peněžních jednotkách, pomocí kterých lze porovnávat nebo agregovat údaje napříč jednotlivými operačními programy, prioritami, nebo opatřeními. Předpokládá se, že počet hlavních indikátorů bude malý. Jednotlivé hlavní indikátory budou vybrány z velkého počtu programových indikátorů, a to zejména z indikátorů výstupu, výsledku a dopadu. Hlavní indikátory nebudou představovat samostatný monitorovací systém, ale budou tvořit podsoubor soustavy celkově použitých indikátorů. Vzhledem k tomu, že tento podsoubor indikátorů bude mít specifické použití, je zapotřebí jej vybrat tak, aby vybrané indikátory vystihovaly podstatu programu a byly využitelné pro komparaci nebo pro tématické analýzy. Především Evropská Komise vyjadřuje přání, aby společné minimum hlavních indikátorů vystihovalo obsah OPů.

Seznam hlavních („core“) indikátorů

Evropská Komise připravila seznam hlavních indikátorů s tím, že tyto indikátory budou – podle příslušnosti – integrovány do každého operačního programu. Tento seznam reflektuje priority Společenství tak, jak jsou nastíněny ve směrnících ke strategii Společenství (Community Strategic Guidelines) a v pravidlech pro čerpání SF. Info. by měly být aktualizovány ročně, a zpravidla agregovány na úroveň OP, nebo dle možnosti na úroveň NSRR.

**Seznam EK:
hlavní („core“) indikátory pro SF(ERDF)/FS**

a) Cíle: i) Konvergence, ii) Konkurenceschopnost a zaměstnanost

Úroveň programu:

1. Vytvořená pracovní místa (Definice: přímo vytvořená pracovní místa brutto, v přepočtu na plnou pracovní dobu)
2. z toho pro muže
3. z toho pro ženy

Výzkum a znalostní ekonomika

4. Počet projektů pro rozvoj výzkumu a technologií (RTD Project)
5. Počet projektů na kooperaci mezi podniky a výzkumnými institucemi
6. Vytvořená pracovní místa ve výzkumu (zpravidla 5 let po zahájení projektu)

Přímá a investiční pomoc malým a středním podnikům (MSP)

7. Počet projektů
8. - z toho počet podpořených nově založených (prvé dva roky po založení)
9. Vytvořená pracovní místa - brutto (přepočtená na plnou pracovní dobu)
10. Investice (v milionech EUR)

Informační společnost

11. Počet projektů
12. Počet obyvatel nově připojených na internet.

Dopravní investice

13. počet projektů
14. km nových silnic
15. – z toho silnice TEN
16. km rekonstruovaných silnic
17. km nových železničních tratí
18. – z toho tratě TEN
19. km rekonstruovaných železničních tratí
20. Hodnota úspory času v EUR (přínos nových a rekonstruovaných silnic pro cestující a nákladní dopravu)
21. Hodnota úspory času v EUR (přínos nových a rekonstruovaných železničních tratí pro cestující a nákladní dopravu)
22. Přírůstek počtu obyvatel obsluhovaných městskou dopravou

Obnovitelná energie

23. Počet projektů
24. Zvýšení kapacit pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů (MWh)

Ochrana životního prostředí

- 25. Zvýšení počtu obyvatel připojených na vodovod
- 26. Zvýšení počtu obyvatelů připojených na kanalizaci
- 27. Počet projektů na likvidaci pevných odpadů
- 28. Počet projektů zaměřených na zvýšení kvality vzduchu
- 29. Plocha revitalizovaných území (km²)

Změny klimatu

- 30. Snížení skleníkových emisí (CO₂ a ekvivalentní)

Prevence rizik

- 31. Počet projektů
- 32. Počet obyvatel chráněných opatřeními proti povodním
- 33. Počet obyvatel chráněných opatřeními proti lesním požárům a případně pomocí dalších ochranných opatřeních

Cestovní ruch

- 34. Počet projektů
- 35. Počet vytvořených pracovních míst

Vzdělávání

- 36. Počet projektů
- 37. Počet podpořených studentů

Podpora zdraví

- 38. Počet projektů

Problematika měst

Pokud se členské země rozhodnou alokovat specifické fondy na řešení problémů měst (v souladu s čl. 36.5 návrh obecného nařízení ES) měly by být níže uvedené hlavní indikátory zahrnuty do příslušných částí OP.

Regenerace vzhledu města a životního prostředí

- 39. Počet projektů zabezpečujících udržitelný rozvoj a zvyšujících atraktivitu měst a velkoměst

Konkurenceschopnost

- 40. Počet projektů usilujících o rozvoj obchodu, podnikavosti a nových technologií

Sociální inkluze

- 41. Počet projektů zaměřených na rozvoj rovných příležitostí a sociálního začlenění minorit a mladých lidí.

b) Cíl: Evropská územní spolupráce: Přeshraniční spolupráce a mezinárodní kooperace

Stupně kooperace

- 42. Počet projektů zahrnujících dvě z následujících hledisek: společný rozvoj, společná realizace, společné zaměstnávání, společné financování
- 43. Počet projektů zahrnujících tři z následujících hledisek: společný rozvoj, společná realizace, společné zaměstnávání, společné financování
- 44. Počet projektů zahrnujících čtyři z následujících hledisek: společný rozvoj, společná realizace, společné zaměstnávání, společné financování

Přeshraniční spolupráce

- 45. Počet projektů podporujících rozvoj přeshraničního obchodu
- 46. Počet projektů zaměřených na rozvoj společného využívání dopravy
- 47. Počet projektů zaměřených na spolupráci v oblasti veřejných služeb
- 48. Počet projektů snižujících izolaci zlepšením přístupů k dopravě, ICT sítím a službám
- 49. Počet projektů podporujících a zlepšujících ochranu a správu životního prostředí
- 50. Počet obyvatel účastnících se společného vzdělávání a kursů
- 51. Počet obyvatel, kteří získali zaměstnání na druhé straně hranice díky výsledku projektu CBC (cross-border co-operation)

Mezinárodní kooperace

- 52. Počet projektů zaměřených na řešení problematiky pitné vody
- 53. Počet projektů zaměřených na zvýšení dostupnosti
- 54. Počet projektů zaměřených na ochranu před riziky
- 55. Počet projektů zaměřených na rozvoj výzkumu a technologií (RTD) a inovaci sítí

Meziregionální kooperace

- 56. Počet projektů

**Přístup EK:
hlavní („core“) indikátory pro SF(ESF)**

Návrh dokumentu EK o indikátorech a evaluaci neobsahuje konkrétní hlavní indikátory pro programy spolufinancované z ESF. Předpokládá se, že priority těchto programů mají spojitost na politiky Evropské strategie zaměstnanosti a Národního akčního plánu sociálního začleňování. Předpokládá se, že indikátory výsledku schválené pro kvantifikaci cílů by měly korespondovat s těmi, které vyjadřují cíle politik na evropské úrovni.

Tak jako pro všechny fondy politiky HSS, také pro ESF platí, že je potřeba shromažďovat data srovnatelná mezi programy a mezi regiony. Návrh implementačního nařízení vyžaduje rozdělení finančních indikátorů a skupin podle věku, pohlaví, postavení na pracovním trhu, aj.

Evaluační jednotka DG Employment and Social Affairs, která má na starosti evaluaci ESF programů, uvítá výměnu příkladů dobré praxe a vzájemnou spolupráci zainteresovaných stran v oblasti indikátorů ESF na jádrové úrovni.

F. Přílohy

Příloha 1:

Kontrolní seznam indikátorů podle typů určených pro OP (Seznam EK)

Analýza

Indikátory kontextu

- název a definice
- výchozí období
- zdroje dat a periodicita sledování

Charakteristika strategie

Indikátory na úrovni programu: indikátory dopadu nebo výsledku a hlavní indikátory

- název a definice
- výchozí období
- kvantifikovaný cíl
- popis zdrojů dat a způsobů měření
- struktura příjemců úkolu podle pohlaví a velikosti

Indikátory na úrovni priority: indikátory výsledku (dopadu) a výstupu (podle potřeby)

- název a definice
- výchozí období
- kvantifikovaný cíl
- popis zdrojů dat a způsobů měření
- struktura příjemců úkolu podle pohlaví a velikosti

tam, kde to je smysluplné doplnit

- informační zdroje
- periodicity sledování
- metody měření

Charakteristika implementačního systému

- vymezení odpovědnosti za sběr a analýzu dat
- ustanovení pro roční zprávu: předpokládaná aktualizace kontextových a programových indikátorů
- předpokládaná pravidelná informace o hodnotách indikátorů pro Monitorovací výbor.

Příloha 2:***Kontrolní seznam indikátorů podle typů určených pro NSRR (Seznam EK)*****Analýza**

- Kontextové indikátory
  - jméno/definice
  - výchozí období

Charakteristika strategie

- Indikátory na úrovni NSRR
- Konvergenční cíle: především údaje získané z makro-ekonomického předpokladu (dopady na HDP, zaměstnanost, investice)
- Cíle v oblasti konkurenceschopnosti: nově vytvořená pracovní místa (brutto)
- Další indikátory (podle příslušnosti a potřeby)
  - jméno / definice.

Příloha 3:**Kategorizace pomoci ze Strukturálních fondů pro období 2007–13**

Kategorizace pomoci ze Strukturálních fondů pro období 2007–13 (COMMISSION WORKING DOCUMENT - Annex II. ze dne 15. 02. 2006)	
Kód	Priority
	Výzkum a technologický vývoj (RTD), inovace a podnikání
01	Činnost RTD ve výzkumných střediscích
02	Infrastruktura RTD (včetně aparatur, nástrojů a počítačových vysokorychlostních sítí propojených s výzkumnými středisky) a středisky specifických technologií
03	Transfer technologií a zdokonalování sítě spolupráce mezi MSP, obchodem a universitami, vyššími odbornými školami všech druhů, regionálními orgány (úřady), výzkumnými centry a vědeckými a technologickými středisky (vědecký a technický park, atd.)
04	Podpora výzkumu a vývoje technologií zejména v MSP (včetně možnosti přístupu ke službám RTD ve výzkumných střediscích)
05	Podpora perspektivních služeb pro firmy a skupiny firem
06	Pomoc MSP při prosazování návrhů na výrobu spojenou s trvale udržitelným rozvojem (zavádění efektivních environmentálních řídicích systémů, využívání technologií působících proti znečišťování, zavádění čistých technologií do podniků)
07	Investice do podniků spojených s výzkumem a inovacemi (inovační technologie, založení nových firem universitami, RTD centry a firmami, atd.)
08	Další investice do firem
09	Další opatření k pobídce výzkumu a inovací a podnikání
	Informační společnost
10	Komunikační infrastruktura včetně vysokokapacitních sítí
11	Informační a komunikační technologie (přístup, bezpečnost, součinnost, prevence rizik, výzkum, inovace, atd.)
12	Informační a komunikační technologie (TEN-TIC)
13	Služby a produkty pro občany (e-zdraví, e-vláda, e-učení, atd.)
14	Služby a produkty pro MSP (elektronický obchod, vzdělávání/příprava, připojení k síti, ...)
15	Další opatření pro přístup MSP do TIC a jejich účinné využívání
	Doprava
16	Železnice
17	Železnice TEN-T (transevropská dopravní síť)
18	Mobilní železniční prostředky
19	Mobilní železniční prostředky TEN-T
20	Motoristické cesty – Silniční síť
21	Silniční síť (TEN-T)
22	Národní silnice (silnice I. třídy)
23	Regionální cesty (silnice II. třídy)
24	Cyklistické stezky
25	Městská doprava
26	Doprava s více režimy – integrovaná doprava
27	Doprava s více režimy – integrovaná doprava (TEN – T)

28	Inteligentní dopravní systémy
29	Letiště
30	Přístavy
31	Vnitrozemská vodní přeprava (oblastní a místní)
32	Vnitrozemská vodní přeprava (TEN-T)
	Energetika
33	Elektrina
34	Elektrina (TEN-T)
35	Zemní plyn
36	Zemní plyn (Ten-T)
37	Produkty z ropy
38	Produkty z ropy (TEN-T)
39	Obnovitelné zdroje: větrná energie
40	Obnovitelné zdroje: sluneční energie
41	Obnovitelné zdroje: biomasa
42	Obnovitelné zdroje: vodní, geotermická aj. energie
43	Energetická účinnost, společná výroba elektřiny a páry (tepelný zdroj), řízení energetiky
	Ochrana životního prostředí a prevence rizik – Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí
44	Hospodaření s domovními a průmyslovými odpady
45	Správa a distribuce pitné vody
46	Nakládání s odpadními vodami
47	Čistota ovzduší
48	Prevence a integrovaný boj proti znečišťování
49	Adaptace na změny klimatu a zmírňování jejich účinků
50	Rekultivace průmyslových a zamořených území
51	Ochrana bio-diverzifikace a udržování čistoty (včetně Natura 2000)
52	Pomoc MSP na zavádění ekologicky orientovaných výrobních modelů (zavádění nákladově efektivních systémů řízení na ochranu životního prostředí a využití těchto technologií jako prevence ochrany před znečišťováním životního prostředí)
53	Zavádění městské hromadné dopravy (čisté)
54	Zlepšení – prevence rizika (včetně návrhu a implementace plánů a opatření zaměřených na zvládnutí přírodních a technologických rizik)
55	Další opatření na ochranu a zlepšování životního prostředí
	Turistika
56	Propagace přírodních krás
57	Ochrana a rozvoj přírodních památek
58	Podpora služeb v turistickém ruchu
	Kultura
59	Ochrana a uchování kulturního dědictví
60	Zdokonalování infrastruktury v kultuře
61	Podpora služeb v kultuře
	Obnova měst a venkova
62	Integrované projekty pro obnovu měst a venkova
	Zvyšování adaptability pracujících a firem, podniků a samostatně činných osob - podnikatelů
63	Rozvoj systému celoživotního vzdělávání a strategie firem; zaškolování a

	služby pro zaměstnance a řídicí pracovníky s cílem rozvíjet jejich adaptabilitu na změny; podpora podnikavosti a zavádění inovací
64	Návrh a diseminace inovačních a více produktivních forem organiz. práce
65	Rozšíření zvláštních služeb na podporu zaměstnanosti v souvislosti s restrukturalizací sektorů a firem, a vývoj systémů pro anticipaci ekon. změn a budoucích požadavků na zaměstnanost a profesní kvalifikaci
	Zlepšování úrovně udržitelné zaměstnanosti
66	Modernizace a posílení institucí trhu práce
67	Implementace aktivních a preventivních opatření na trhu práce
67bis	Opatření povzbuzující aktivní stárnutí a prodlouž. délky prac. aktivity lidí
68	Podpora pro samostatně činné osoby a začínající podnikatele
69	Opatření ke zvýšení zaměstnanosti žen, snížení nerovnoprávnosti na trhu práce a zrovnoprávnění žen práci i v osobním životě, usnadnění péče o dítě a závislé osoby
70	Zvýšení mobility občanů ve vztahu k zaměstnání s cílem posílit soc. integr.
	Zlepšení postavení sociálně znevýhodněných osob
71	Cesta k integraci a znovu zapojení se do zaměstnání pro znevýhodněné osoby; boj s diskriminací v přístupu na trh práce a prosazování přístupu k rozmanitým pracovním činnostem
	Rozvoj lidského kapitálu
72	Návrh, zavedení a implementace reformy v systémech vzdělávání a přípravy, s cílem zvýšit význam průčeschnosti, prosazování vztahu mezi trhem práce a základ. a odbor. vzděláním a přípravou na zaměstnání, aktualizace profesní přípravy osob s ohledem na zavádění inovací a znal. ekon.
73	Opatření ke zvýšení účasti počtu osob na celoživotním vzdělávání a výcviku, včetně akcí ke snížení předčasného ukončení školní docházky, omezení preference mužů (snížení segregace podle mužského principu) a zlepšení přístupu ke vstupnímu zaškolení a terciárnímu vzdělávání a výcviku, při současném růstu jeho kvality.
74	Rozvoj lidských zdrojů v oblasti výzkumu a inovací, zejména pomocí postgraduálního studia, a přípravy výzkumníků – vědců, a jejich připojení do sítí mezi universitami, výzkumnými centry a podnikovou sférou
	Investice do sociálních infrastruktur
75	Infrastruktura ve vzdělávání
76	Infrastruktura pro zdraví
77	Infrastruktura pro péči o dítě
78	Domácí infrastruktura
79	Další sociální infrastruktury
	Posilování reformy v oblasti zaměstnanosti
82	Podpora zavádění partnerství, dohod a iniciativ pomocí sítí na národní, regionální a místní úrovni
	Posilování kapacity institucí na národní, oblastní a místní úrovni
83	Mechanismus pro zdokonalování politiky a programových návrhů, monitorování a evaluace na národní, regionální a místní úrovni, vytváření kapacit pro prosazování těchto politik a programů
	Technická asistence
84	Příprava, implementace, monitoring a kontrola
85	Analýzy a studie; informace a komunikace

Vydalo:

Ministerstvo pro místní rozvoj, Odbor Rámce podpory Společenství, Evaluační jednotka strukturálních fondů

březen 2006, uveřejněno na www.strukturalni-fondy.cz

vytvořeno v rámci projektu "10/05 Podpora zpracování indikátorů NDP/NSRR a OP pro programové období 2007-13" hrazeného z prostředků technické pomoci dle opatření 5.2 „Technická pomoc CSF“ SROP

Zpracovali:

za *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*

Ing. Eva Pišová, Ing. David Grolig, Mgr. Eva Straková

za *Institut Jana Pernera, o.p.s.*

Doc. Ing. E. Souček, CSc., Ing. Václav Ježdík, Ing. Miloslav Chlad, Ing. Josef Zatloukal, Ing. Miloš Čadek, CSc.